

О.В. Ткачова, Т.Ю. Щукіна

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Дослідження споживання препаратів для лікування гострих респіраторних захворювань в аптеці міста Чернігова

Вступ. Гострі респіраторні захворювання (ГРЗ) – найбільш розповсюджені інфекційні хвороби, які реєструються в усіх країнах світу і мають важливе медичне, соціальне та економічне значення. За даними ВООЗ в останні роки зберігається тенденція до постійного зростання рівня захворюваності на ГРЗ. В Україні на ГРЗ щорічно хворіють від 10 до 15 млн осіб, що складає 25-30% всієї і близько 75-90% інфекційної захворюваності в країні.

Мета даної роботи: проведення аналізу споживання лікарських препаратів (ЛП) в аптеці, що використовують для лікування ГРЗ.

Матеріали та методи дослідження: допоміжні методи фармакоеконічного аналізу – АВС та частотний аналізи. Дослідження проведено протягом 2011 року (з січня по грудень) за даними продажів ЛП, що представлені на фармацевтичному ринку України, призначені для лікування ГРЗ та споживалися відвідувачами приватної аптеки у м. Чернігові.

Результати: в 2011 році асортимент аптеки нараховував близько 5000 ЛП. З усього асортименту в групу препаратів, що застосовують для лікування ГРЗ увійшли 340 торгових найменувань з 12-ти фармакотерапевтичних груп. За 12 місяців 2011 року в аптеці було реалізовано 27188 упаковок ЛП, що принесло 685964,75 грн. прибутку. Найбільшу частку асортименту ЛП, що використовують для лікування ГРЗ в аптеці склали препарати з групи анальгетиків та антипіретиків (56 торгових найменувань), препарати для лікування запалення носової порожнини (46 торгових найменувань), а також відхаркувальні засоби (43 торгові найменування). Діапазон цін за упаковку досліджуваних ЛП був достатньо широкий: 0,63 грн (таблетки «Ацетилсаліцилова кислота») – 307,15 грн. (супозиторії «Поліоксидоній»).

Проведений АВС-аналіз в аптеці показав, що до групи А увійшов 151 ЛП, що забезпечило 80% виручки аптеці від реалізації всіх ЛП, що використовують для лікування ГРЗ. До групи В увійшло 99 ЛП, що забезпечило 15% виручки та до групи С увійшло 90 ЛП, що принесло 5% виручки аптеці. Найбільший прибуток аптеці принесли три ЛП іноземного виробництва, що увійшли до групи А: імуномодулятор «Оцилококцидум» - 3,22% від суми реалізації та противірусні препарати «Аміксин-ІС» (2,68%) та «Вальтрекс» (2,39%).

Частотний аналіз показав, що 5-ку лідерів за кількістю реалізованих упаковок склали ЛП вітчизняного виробництва: анальгетики-антипіретики «Цитрамон» (увійшов до групи А) – 1723 упаковки, «Анальгін» (увійшов до групи В) – 895 упаковок, «Ацетилсаліцилова кислота» (увійшов до групи С) – 488 упаковок, «Аскорбінова кислота» (увійшов до групи А) – 475 упаковок, антисептик «Перекис водню» (увійшов до групи С) – 408 упаковок.

Співставлення результатів АВС- і частотного аналізів дозволило відмітити залежність попиту на препарати від їх вартості. Високовартісні препарати, що забезпечили аптеці найбільшу виручку реалізовувались в значно меншій кількості, аніж більш дешеві ЛП. З 20-ти найбільш прибуткових для аптеки ЛП, що увійшли до групи А, лише два препарати: для лікування захворювання горла – «Декатилен» та препарат з групи противірусних засобів з комплексною дією (інтерференогенною, протизапальною, жарознижувальною, анальгетичною) – «Амізон 0,25» користувалися більшим попитом у населення, не зважаючи на порівняно високу вартість упаковки. Лідерами за кількістю проданих упаковок, хоча й менш прибутковими для аптеки стали низьковартісні препарати, що також увійшли до групи А – «Цитрамон» та «Вітамін С».

Висновок: вітчизняні споживачі для лікування ГРЗ частіше віддають перевагу комбінованому антисептику «Декатилен», анальгетику та антипіретичу «Цитрамон», противірусному препарату «Амізон» та вітаміну С. Всі вищезазначені препарати лікарі рекомендують використовувати у комплексній фармакотерапії ГРЗ, що підтверджує доцільність вибору препаратів відвідувачами аптеки.